संस्कृत

१.८.१८

स्तोत्र

[illegible]नामसहस्रम्

६७८/स्तो ३९८

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

॥श्रीः॥ ॥ॐ नमः सूर्याय॥ ॥शतानीक उवाच॥ ॐ देवदेव महादेव सर्वाभयवरप्रद। त्वमेव लोकप्रियस्यापि वरदो ह्रतवस्थितः ॥१॥ किंचिन्मे प्रार्थयन्ते मया वक्षितत्ते ददाम्यहं। ॥देव उवाच॥ ॥भगवन्देवदेवेश महाकृत्स्न महेश्वर
यदि देयो वरो मह्यं वरयोग्योस्म्यहं यदि ॥२॥ देवदेवस्य सवितुर्वद नामसहस्रकं। ॥भैरव उवाच॥ ॥एतद्गुह्यतमं देवि सर्वस्वं मम पार्वति ॥३॥ रहस्यं सर्वदेवानां दुर्लभं कामनावहं ॥४॥ यो देवो भगवान्सूर्यो वेदकर्ता प्रजापतिः॥ क
र्मसाक्षी जगच्चक्षुः स्तोतुं तेनैव शक्यते ॥५॥ यस्यादिर्मध्यमं तं च सुरैरपि न गम्यते। तस्यादिदेवदेवस्य सवितुर्जगदीशितुः ॥६॥ मंत्रनामसहस्रं ते वक्ष्ये साम्राज्यसिद्धिदं। सर्वपापहरं देवि तंत्रवेदागमोद्धृतं ॥७॥ मांगल्यं पौष्टिकं
चैव रक्षोघ्नं पावनं महत्। सर्वमंगलमांगल्यं सर्वपापप्रणाशनं ॥८॥ धनदं पुण्यदं पुण्यं श्रेयस्करयशस्करं। वक्ष्यामि परमं तत्त्वं मूलविद्यात्मकं परं ॥९॥ ब्रह्मणो यत्परं ब्रह्म पराणामपि यत्परं। मंत्राणामपि यत्तत्त्वं महसामपि यं
महः ॥१०॥ शांतानामपि यच्छांतो मन्त्राणामपि यो मनुः। योगिनामपि यो योगी वेदानां प्रणवश्च यः ॥११॥ ग्रहाणामपि यो भास्वान्देवानामपि वासवः। ताराणामपि यो भानुर्नाद्भूतो च प्रजेजनः ॥१२॥ इंद्रियाणामपि मनो देवीनामपि
पार्वती नगानामपि यो मेरुः पन्नगानां च वासुकिः ॥१३॥ तेजसामपि यो वह्निः कारणानां च यः शिवः। सवितामसगायत्र्योः परमात्मेति कीर्तितो ॥१४॥ वक्ष्ये परमहंसस्य तस्य नामसहस्रकं। सर्वदारिद्र्यशमनं सर्वदुःखवि
नाशनं ॥१५॥ सर्वपापप्रशमनं सर्वतीर्थफलप्रदं। ज्वररोगापमृत्युघ्नं सदा सर्वाभयप्रदं ॥१६॥ तत्त्वं परमं तत्त्वं च सर्वमंत्रे...प्योत्तमं। राजप्रसादविजयलक्ष्मीविभवकारणं ॥१७॥ आयुःकरं पुष्टिकरं सर्वयज्ञफलप्रदं। मोहनस्तंभना
कृष्टिवशीकरणकारणं ॥१८॥ अदातव्यमभक्ताय सर्वकामप्रपूरकं। शृणुष्वावहितो भूत्वा सूर्यनामसहस्रकं ॥१९॥ ॐ अस्य श्रीसूर्यनामसहस्रस्य श्रीब्रह्मा ऋषिः। गायत्री छंदः। श्रीभगवान्सविता देवता। ह्रां बीजं। सः शक्तिः।
ह्रीं कीलकं। धर्मार्थकाममोक्षार्थं सर्वार्थसिद्ध्यर्थं सूर्यनामसहस्रकाख्यपाठे विनियोगः। ॐ ह्रां ह्रीं ... ह्रौं ह्रः सविता भास्करो भगः। भगवान्सर्वलोकेशो भूतेशो भूतभावनः ॥१॥ भूतात्मा सृष्टिकृत्स्रष्टा कर्ता
हर्ता जगत्पतिः। आदित्यो वरदो वीरो वीरलो विश्वदीपनः ॥२॥ विश्वकृद्विश्वहृद्भक्तो भोक्ता भीमोऽभयापहः। विश्वात्मा पुरुषः साक्षात्परं ब्रह्म परात्परः ॥३॥ प्रतापवान्विश्वयो... विश्वेशो विश्वतोमुखः। कामी योगी
महाबुद्धिर्मनस्वी मनुरव्ययः ॥४॥ प्रजापतिर्विश्ववंद्यो वंदितो भुवनेश्वरः। भूतभव्यभविष्यात्मा तत्त्वात्मा ज्ञानवान्गुणी ॥५॥ सात्त्विको राजसस्तामसस्तमस्वी करुणानिधिः। सहस्रकिरणो भास्वान्भार्गवो भृगुरी
श्वरः ॥६॥ निर्गुणो निर्ममो नित्यो नित्यानंदो निराश्रयः। तपस्वी कालहृत्कालः कमनीयतनुः कृशः ॥७॥ दुर्दर्शः सुदर्शो दीनबंधुर्दयाकरः। द्विभुजोऽष्टभुजो धीरो दशबाहुर्दशातिगः ॥८॥ दशांशफलदो विष्णुर्जिगी
षुर्जयवाञ्जयी। जटिलो निर्भयो भानुः पद्महस्तः कुशीरकः ॥९॥ समाहितगतिर्धाता विधाता कृतमंगलः। ...लोकभृत्त्राता नक्षोभद्रप्रदः प्रभुः ॥१०॥ अरातिशमनः शांतः शंकरः कमलासनः। अविचिंत्यवपुः श्रे
ष्ठो महाचीनक्रमेश्वरः ॥११॥ महार्तिदमनो दांतो महामोहहरो हरिः। नियतात्मा च कालेशो दिनेशो भक्तवत्सलः ॥१२॥ कल्याणकारी कमठः कर्कशः कामवल्लभः ॥१३॥ व्योमचारी महान्सत्यः शंभुरंभोजवल्लभः।
॥१३॥ सामगः पंचमो धौम्यो ऋग्वेदो नंदनोऽनयः। त्रिजटो रक्तवाहश्च रक्तवस्त्रोऽरतिप्रियः ॥१४॥ कालयोनिर्महानादो निश्चलो दृश्यरूपधृक्। गंभीरघोषो निर्घोषो घटहस्तो महोप्रियः ॥१५॥ रक्तांबरधरो रक्तो
रक्तमाल्यानुलेपनः। सहस्रहस्तो विजयो हरिगामी हरीश्वरः ॥१६॥ मुंडः कुंडी भुजंगेशो रथी सुरथपूजितः। न्यग्रोधवासी न्यग्रोधो वृक्षकर्णः कुलंधरः ॥१७॥ शिखी चंडी जटी ज्वाली ज्वालातेजोमयो विभुः। हैमो हैमक
रो हारी हरिद्रत्नामलस्थितः ॥१८॥ हरिदश्वो जगद्वासी जगतां पतिरिंगितः। विरोचनो विलासी च विरूपाक्षो विकर्तनः ॥१९॥ विनायको विभासश्च भासो भासांपतिः पतिः। प्रतिमानं तिमान्स्वक्षो विशालाक्षो १
विशांपतिः ॥२०॥ बालसूर्यो गिरिवरो गीष्पतिर्गोमतीपतिः। गंगाधरो गणाध्यक्षो गणसेव्यो गणेश्वरः ॥२१॥ गिरीशो नयनावासी सर्ववासी सतीप्रियः। सत्यात्मकः सत्यधरः सत्यसंधः सहस्रगुः ॥२२॥ अपा

(1A)

रमहिमा मुक्तो मुक्तिदो मोक्षकामदः । मूर्त्तिमान् दुर्धरो मूर्त्तस्त्रुटिरूपो लवात्मकः । प्राणेशो ज्ञानदो पानसमानो दानरूपवान् । चषको घटिकारूपो मुहूर्त्तो दिनरूपवान् । पक्षो मासो ऋतुर्वर्षो दिनका
लोऽम्बरेश्वरः । अयनं युगरूपश्च कृतत्रेतायुगस्त्रिपात् ॥२५॥ द्वापरश्च कलिः कालः कालात्मा कलिनाशनः । मन्वंतरात्मको देवः शक्रस्त्रिभुवनेश्वरः ॥२६॥ वासवोऽग्निर्यमो रक्षो वरुणो यादसांपतिः । वायुर्वैश्रवण ई
शो गिरिशो जलजासनः ॥२७॥ अनंतोऽनंतमहिमा परमेष्ठी गतज्वरः । कल्पांतकलनः क्रूरः कालाग्निः कालसूदनः ॥२८॥ महाप्रलयकृत् कृत्स्नः कृत्स्नाशो युगवर्त्तनः । कलावांतो युगधरो युगादिः सर्वकेश्वरः ॥२९॥
आकाशनिधिरूपश्च सर्वकालप्रवर्त्तकः । अचिंत्यः सुबलो बालो बलाकीवदनो वरः ॥३०॥ वरदो वीर्यदो वाग्मी वाक्पतिर्वाग्विलासदः । सांख्यपरो वेदगम्यो मंत्रेशस्तंत्रनायकः ॥३१॥ अलसस्तुलसीसेव्यस्तुष्टो
रोगनिवर्हणः । स्कंदनो विभागश्च नीरागो दशदिक्पतिः ॥३२॥ वैराग्यदो विमानस्थो रत्नकुंभधरायुधः । महापादो महाहस्तो महाकायो महाशयः ॥३३॥ ऋग्यजुःसामरूपश्च त्वथर्वणशाखिलः । सहस्रशी
र्षासहस्राक्षो महाकल्पप्रियः कुमाननः ॥३४॥ कल्पवृक्षश्च मंदारो मंदराचलसंयोजनः । मेरुर्हिमालयो … मलयो मलयद्रुमः ॥३५॥ संतानकुसुमच्छन्नः संतानफलदो विराट् । क्षीरांभोधिर्… जलधिः क्लेशना
शनः ॥३६॥ रत्नाकरो महाभागो वैश्यो बीलाधरो वणिक् । वसंतो सारसामंतो ग्रीष्मः कल्मषनाशनः ॥३७॥ वर्षा… कालो वर्षपतिः शरद् जोजवत्प्रभः । हेमंतो हेमकेशः शिशिरः शिशुप्रियंवदः ॥३८॥ सुमतिः सुगतिः सा
धुर्विभुः सांबोंबिकासुतः । सास्त्रिभो महाराजः सुनंदो नंदिसेवितः ॥३९॥ सुमेरुशिखरावासी … पातालस्थो वरः । … शावारी नित्यात्मा त्रिलुलविजयप्रदः ॥४०॥ कुलकांता कुलाद्रीशो विनया विजया प्रियश्च वि
श्वंभरो विश्वधारी विश्वरूपो विश्वकृत् ॥४१॥ सुरथः सुगतस्तुल्यो वेणुवादनतत्परः । गोपालो गोमयो … प्रजापतिः ॥४२॥ अवेदनीयो वेदात्मा महाद्विप्रवपुः स्वराट् । निर्जीवो जीवनो मंत्री महार्णवनिनादभृ
त् ॥ वसुरावर्त्तनो निद्यः सर्वाम्नायप्रभुः सुधीः । न्यायनिर्वापणः शूली कपालीध्यमध्यगः ॥४४॥ त्रिकोण… लयस्थो विंदुमंडलमध्यगः । बहुमालो महामाल्यो दिव्यमालो धरेज्यः ॥४५॥ जपाकुसुमसंकाशो जपापूजा
फलप्रदः । सहस्रमूर्द्धा देवेंद्रः सहस्रनयनो रविः ॥४६॥ सर्वतत्त्वाश्रयो बुधो वीरवंद्यो विभावसुः । विश्वावसुर्वसुपतिर्विश्वनाथो विसर्गवान् ॥४७॥ आदिरादिलोकेशः सर्वगामी कलाश्रयः । भोगीशो देवदेवेंद्रो नरेंद्रो हव्य
वाहनः ॥४८॥ विद्याधरेशो विद्येशो यक्षेशो रक्षणो गुरुः । रक्षःकुलैकवरदो गंधर्वकुलपूजितः ॥ अप्सराव… जितजयो जेता दैत्यनिबर्हणः । गुह्यकेशः पिशाचेशः किन्नरीपूजितः कुजः ॥५०॥ सिंहसेव्यः समामत्य कमा
धुः सेव्यः सरित्पतिः । जलाशास्तो विघ्न… दिवोऽहो निषप्रानियतेंद्रियः ॥५१॥ अर्कोऽर्ककांतरत्नेशो नतवाञ्छालोपकः । अलिपात्रधरो नंगो व्यंजनो … बगाश्रयः ॥५२॥ अकम्मात्रको नाथो देवानामादिराकृतिः । आरोग्यका
री चानंदविग्रहो निग्रहोग्रहः ॥५३॥ आलोककृत्तथा दिलोवी… आदितः प्रणप्रियः । आकाशरूपः स्वाकार इंद्रादिसुरपूजितः ॥५४॥ इंदिरापूजितश्चेंदुरिंद्रजे… श्रयास्तिवनः । ईशान ईश्वरश्चेंद्र ईशा ईकारवल्लभः ॥५५॥ उन्नतास्यो
उत्पलवपुरुन्नतो द्विजरो गुरुः । उत्पलो सुस्थलक्केतुः पूरुष्यो प्रातिः सुरवी ॥५६॥ ऊकारा को रसुखित मस्तथो आनिधिभूषणः । अनूरुसारथिर्श्रोसीमा … ऊकारवल्लभः … लिंहसोऽरुरु भूषण भ
स्या क्षितः ॥ … ग्रांगो लृम … व्याली लिलिंग … ॥५८॥ एलांकामृतदश्च … ऋगोचरः । एकचक्रधरश्चैको नेकचक्षुस्तथैककृपदः ॥५९॥ ऐंकारबीजरमण यएको ष्टामृताकरः । त्रिकारकारणा ब्रह्म
अकारो चिंतमंत्रनः ॥६०॥ औ अदंतावलिश्रेष्ठमहितो महितापतिः । अविद्याभूषणो भूष्यो लक्ष्मीशो बीजरूपवान् ॥६१॥ अस्वरूपः स्वरभयः सर्वस्वरपरात्मकः ॥६२॥ अः स्वरूपमंत्रांगः कलिकालानिवर्त्तकः ॥६३॥ कर्मैकवरद

(2)

मू:

कर्मसाक्षी कल्मषघ्नश्च नः । कचध्वंसी च कपिलः कनकाचलचारकः ।६३। कांतः कामः कपिः क्रूरः किरः केशनिसूदनः । कृष्णः कपालिकः कुब्जः कमलाश्रयणः कुली ।६४। कपालमोचकः काशः काश्मीरघनसारभृत् ।
कूजत्किंनरगीतेष्टः कुरुराजः कुलंधुरः ।६५। कुवासी कूलकौलेशः ककाराक्षरमंडनः । खवासी खेटकेशानः खड्गमुंडधरः खगः ।६६। खगेश्वरश्च खस्वरः खेचरीगणसेवितः । खरांशुः खेटकधरः खलहर्ता खिवर्णकः ।६७।
गती गीतप्रियो गेयो गयावासी गणाश्रयः । गुणातीतो गोलगति गुंछलो गुणिसेवितः ।६८। गदाधरो गदहरो गांगेयवरदः प्रगी । गिंगिलो गटिलो गोता गकाराक्षरभास्करः ।६९। घृणिमान् घुर्घुरारावो घंटाहस्तो घटाकरः ।
घनच्छन्नो घनगतिर्घनवाहनतर्पितः ।७०। ङान्तो ङेशो ङकारांगश्चंद्रकुंकुमवासितः । चंद्रश्रयश्चंद्रधरो च्युतश्चणपकसन्निभः ।७१। चामीकरश्चंडभानुश्चंडीशश्चंदनांचितः । चेयश्चकोरको कोलश्चपलश्चपलप्रियः ।७२। चल
लताकश्चाद्रिछीवौरैकधरेश्वरः । छिन्नकल्पावर्धितश्छिन्नस्वर्चिताध्वसी चवर्णवान् ।७३। छत्रगः छलहृत् छंदः छुरिकच्छिन्नविग्रहः । जांबूनंदागदो जातो जितेंद्रोजं जुवश्छन्नः ।७४। जेभा रिंगि गिरा जेगीजनलोकतमोपहः ।
जयकारो जराहर्ता जरामृत्युविनाशकः ।७५। जगत्त्राता जगद्धाता जगद्ध्येयो जगन्निधिः । जगत्साक्षी जगच्चक्षुर्जीवात्मा प्रियो जितः ।७६। जकाराकारमुकुटो झंझा झल्लाकृति झंदः । झिल्लीझंकारनकारेशो फेंकों
गुलिकसंकुलः ।७७। ञ्जाक्षरांचितो टंकोटिटिभाननसंस्थितः । टीकारो टंकधारी च टःस्वरः पोटराधिपः ।७८। ङजरूडो मरूडिंडिडमरीशो डलाहृतिः । डाकिनीसेवितो डादी डडशुल्कांगुलिप्रभः ।७९।
ढोशा कोप्रियो णवर्णेशो णकारपदपंकजः । ताराधिपेश्वरस्तथ्यस्तंत्री वादनतत्परः ।८०। त्रिपुरेशस्त्रिनेत्रस्त्रयी तनुरधोक्षजः । तामरस्तारसेष्टश्च तमोहृत् तितमोरिपुः ।८१। तंद्राहर्ता तपोरूपस्तपसां फल
दायकः । तुष्यादिकलया कांतस्तकाराक्षरभूषणः । स्थाणुः स्थली स्थितो नित्यः संस्थो विरस्थ्योडिलस्थलभक्तिकारजानुश्चपातमादेवनायकनायकः ।८२। दुर्जयो दुःखहा दाता दारिद्र्यच्छेदनो दमी । दौर्भाग्यहर्ता दे
वेंद्रो द्वादशारान्जमध्यगः ।८४। द्वादशांतैकवसतिर्द्वादशात्मादिबृहस्पतिः । दुर्गमो देसशमनो दूरगो दूरगामनः ।८५। दुर्धर्षयो दुश्चंश्वप्रोदयानायो दयाकुलः । दामोदरो दाधितिमान् दकाराक्षरमातृकः ।८६। ध
र्मबंधुर्धर्मनिधिर्धर्मराजो धनप्रदः । धनदेशो धनाध्यक्षो धारा दर्शी धुरंधरः ।८७। धूर्जटी क्षणवासी च धर्मक्षेत्रो धराधिपः । धराधरो धुरीणश्च धर्मात्मा धर्मवत्सलः ।८८। धराभृद्धन्नेनो धर्माधकाराक्षरभूषणः ।
नमत्प्रियो नंदिरूद्रो नेतानीतिप्रदो नयी ।८९। नलिनीवल्लभो नुन्नो नाथश्चंद्रकुलान्वयवर्धनः । नरनाथो नमस्तोभो नभोगामी नभः प्रियः । दमोदरो दाधितिमान् दकाराक्षरमातृकः ।८६। धर्मबंधुर्धर्मनिधिर्धर्मराजो धनप्रदः
धनदेशो धनाध्यक्षो धारा दर्शी धुरंधरः ।८७। धूर्जटी क्षणवासी च धर्मक्षेत्रो धराधिपः । धराधरो धुरीणश्च धर्मात्मा धर्मवत्सलः ।८८। धराभृद्धन्नेनो धर्माधकाराक्षरभूषणः । नमत्प्रियो नंदिरूद्रो नेतानीतिप्रदो नयी ।८९।
नलिनीवल्लभो नुन्नो नाथश्चंद्रकुलान्वयवर्धनः । नरनाथो नमस्तोभो नभोगामी नभः प्रियः ।९०। नमीनो नमितारातिर्नरनारायणाश्रयः । नारायणो नीलरुचिर्नम्रांगो नीललोहितः ।९१। नादरूपो नादमयो नादबिंदुस्वरूप
ना.२ कः । नाथो नागपतिर्नागो नगजाक्षितो नगः ।९२। नाकस्थितो नेकवपुर्नकाराक्षरमातृकः । पद्माश्रयः परंज्योतिः पीवरांशः पुटेश्वरः ।९३। प्रीतिः प्रियः प्रेमकरः प्रणतार्तिभयापहः । परत्राता परध्वंसी पुरारिपुरसंस्थि
तः ।९४। पूर्णानंदमयः पूर्णः तेजः पूर्णेश्वरीश्वरः । पटोलवर्णः पटिमापाटलीशः परात्मवान् ।९५। परमेशवपुः पांशुः प्रमत्तः प्रणतेष्टदः । अपारपारदः पीनः पीतांबरप्रियः पटिः ।९६। पावनापिच्छिलजुष्टः प्रमदाजन
सौख्यदः । प्रमोदी प्रतिपक्षघ्नः पकाराक्षरमातृकः ।९७। फलं भोगापवर्गस्य फालिनीशः फलात्मकः । फलदे नीजमध्यस्थः कुलदे भोजधारकः ।९८। स्फुरत्स्फोटिकस्फुटाकारः स्फटिकास्वलवारकः । स्फूर्जत्किरण
माली च फकाराक्षरपार्श्वकः ।९९। बालो बालप्रियो बांतो बिलध्वांतहरो बली । बालादिर्बर्बरध्वंसी च बोलामृतपानकः ।१००। बुधो बृहस्पतिर्बस्तोर्वैदद्भ्यो बहृत्यातिः । बद्धो भीमरूपश्च भामयो नेश्वरप्रियः ।१। २

(2A)

भवो भर्गुर्भुरस्थायी भार्गवः कविशेश्वरः ।। भाष्यदो भानुदीप्तांगो भनानिष्ठ भमातृकः ।२। महाकालो महाध्यक्षो महानादो महामतिः । महोत्सवो मनोहारी मनोगामी मनोभुवः ।३। मानदो मलहा मल्लो मेरुमंदिरमं
दिरः । मंदारमालाभरणो माननीयो मनामयः ।४। मोदितो मदिराहारो मार्तंडो मुंडमंडितः । महावराहो मीनेशो मेषगो मिथुनेश्वदः ।५। मदालसो मरमूलो मुरारिवरदो मुमुः । माधवो मेदिनीशश्च मधुकैटभनाशनः ।६। माल्यवा
न्मदनो मारो मेधावी मुशलायुधः । मुकुंदो मुकरी शानो मणलफलदो मदः ।७। मदनो मोदको हारो मकाराक्षरमातृकः ।। यन्यापदेश्वरो यंतो योगिनां हृदयस्थितः ।८। यांत्रिको य हफनदो याप्यो यमलनायकः ।। योगनि
द्राप्रियो योगकारणो योगवत्सलः ।९। यष्टिधारी यंत्रेशो योनिमंडलमध्यगः ।। युयुत्सुर्जयपदो याप्यो युगधर्मानुवर्तकः ।१०। योगिनीचक्रमध्यस्थो युगलेश्वरपूजितः ।। यंतो पक्षैकतिलको यकाराक्षरभूष
णः ।११। रमारमणशीलश्च रत्नभानुरुरुप्रियः । रत्नमौलिरत्नतुंगो रत्नपीठांतरास्थितः ।१२। रत्नांशुमाली रत्नाढ्यो रत्नकंकणनूपुरः । रत्नांगदलसद्बाहू रत्नपादुकमंडितः ।१३। रोहिणीशाश्रयो रक्षाकारो रात्रि
चरांतकः । रकाराक्षररूपश्च लज्जाबीजाश्रितो लवः ।१४। लक्ष्मीभानुर्लतावासी लसत्कांतिश्च लोकभृत् । लोकांतकहरो रामावल्लभो लोमशो लिगः ।१५। लिंगेश्वरो लिंगनादो लीलाकारो ललंबुसः । लक्ष्मीवान् लोक
विध्वंसी लकाराक्षरभूषणः ।१६। वामनो वीरवीरेंद्रो वाचालो वाक्पतिप्रियः । वाचामगोचरो [illegible] धर्मो वत्सलः ।१७। वाग्भवो वालिशाध्वंसी विद्वो विद्याधिनायकः ।। वकारमातृकामौलिः शांभवे
ष्टप्रदो शुकः ।१८। शची शोभाकरः शांतिः शांतिकृच्छमवल्लभः ।। शुभंकरः शुभ्रवस्त्रः श्रीपतिः [illegible] ।१९। श्रुतिगम्यः शरद्वीजमंडितः शिष्टसेवितः । शिष्टाचारः शुभाचारः शेषः शेवालताडनः ।२०। शिपिवि
ष्टः शिवः शुक्रः सेव्यः साक्षरमातृकः । षडाननः षट्करो षाष्ठ षोडशस्वरभूषितः ।२१। षट्पदस्व[illegible] षडाम्नायप्रवर्तकः । षड्रसास्वादसंतुष्टः षकाराक्षरमातृकः ।२२। सूर्यभानुः सूरभानुः सुरभीभानुः
सुरवाकरः । समस्तदैत्यवंशघ्नः समस्तसुरसेवितः ।२३। समस्तसाधकेशानः समस्तकुलशेखरः । सूर्यः [illegible] सुधासूर्यः स्वस्सूर्यः साक्षरेश्वरः ।२४। हरित्सूर्यः हरिद्भानुः हविर्भुक् हव्यवाहनः । हालासूर्यो होमसूर
कृतसूर्यो हरीश्वरः ।२५। ह्रींबीजसूर्यो ह्रींसूर्यो हकाराक्षरमातृकः । लंबीजमंडितः सूर्यः क्षोणी[illegible]पतिः ।२६। क्षुत्सूर्यः क्षांतसूर्यश्च लक्षसूर्यः सदाशिवः । अकारसूर्यः क्षः सूर्यः सर्वसूर्यः कृपानिधिः
।२७। भूः सूर्यो भुवः सूर्यः स्वः सूर्यः सूर्यनायकः । ग्रहसूर्य ऋक्षसूर्यो लग्नसूर्यो महेश्वरः ।२८। राशिसूर्यो योगसूर्यो मंत्रसूर्यो मनूत्तमः ।। तत्वसूर्यः परासूर्यो विष्णुसूर्यः प्रतापवान् ।२९। रुद्रसूर्यो ब्रह्मसू
र्यो वीरसूर्यो विरोमः । धर्मसूर्यः कर्मसूर्यो विश्वसूर्यो विनायकः ।३०। ।। इतीदं देवदेवेशि मंत्रं नाम सहस्त्रकं । देवदेवस्य सवितुः सूर्यस्यामिततेजसः ।३१। सर्वसारमयं दिव्यं ब्रह्मतेजोविवर्द्धनं । ब्रह्मज्ञानमयं
पुण्यं पुण्यतीर्थफलप्रदं । सर्वयज्ञफलैस्तुल्यं सर्वसारस्वतप्रदं । सर्वश्रेयस्करं लोके किंनिंदं धनदं परं ।३२। सर्वव्रतफलोद्रिक्तं सर्वधर्मफलप्रदं सर्वरोगहरं देवि शरीरारोग्यवर्द्धनं ।३३। प्रभातसमये देवि शतनाम्नां
सहस्त्रकं । कल्पकोटिशतैर्वर्षैः वक्तुं शक्नोमि वर्णितुं । यं यं काममतिस्थाय देवानामपि दुर्लभं । तं तं प्राप्नोति सहस्रनाम्ना पार्वति ।३५। यः पठेच्छ्रावयेद्वापि प्रातिनियतेंद्रियः । स विमोधर्मि [illegible] राज्य
लक्ष्मीवान् विजायते ।३७। धनवान् जायते लोके पुत्रवान् [illegible] । आयुरारोग्यवान्नित्यं लभते तत्पदं वदेत् ।३८। रवौ [illegible] न्महादेवि सूर्यसंक्रमकौलिकः । सूर्योदये [illegible] नेत्कामान्यथेप्सितान्
।३९। संक्रांतौ यः पठेद्देवि त्रिकालं भक्तिः सर्वकं । इहलोके श्रियं भुक्त्वा सर्वरोगैः प्रमुच्यते ।४०। [illegible] पठेद्गते रवौ । सर्वरोगप्रमयं देहं धारयेत् कौलिकोत्तमः ।४१। [illegible] पातेप वेद् विमध्या क्रिसंयतेंद्रियः । धनं पु
त्रान् यशो मानं लभेत् सूर्यप्रसादतः ।४२। चक्रार्चने पठेद्देवि जपन् मूलं रविं स्मरन् । कविर्भवेत् [illegible] वाचि विचक्षणः ।४३। सर्वत्र [illegible] विजित [illegible] प्रतापवान्यः पठेत् पुरदेहस्यो वटुकार्चनतत्परः ।४४।

कोतात्रितोवीतत्नयो भवेत्स शिवसंनिभः। शताकं पिबेद्यस्तु सूर्योदयमुगांतरे।४५। स वितासर्वलोकेशो वरदः सहस्राक्षवेत्। बहुनात्र किमुक्तेन पठनात्सर्वमाप्नोति।४६। इह लक्ष्मीं सदा भुक्त्वा परं प्राप्नोति तत्पदं। रवौ देवि
लिखेद्भूर्जे मंत्रनामसहस्रकं।४७। कृष्णगंधेन दिव्येन नीलपुष्पे हरिद्रया। पंचामृतो मधा [illegible] त्रियुक्पीयूषविंदुभिः।४८। विलिख्य विधिवन्मंत्री यंत्रमध्ये निवेशितं। गुटीं विधाय संवेष्ट्य मूलमंत्रमनुस्मरन्।४९। कन्या
कर्त्तितसूत्रेण वेष्टयेद्रक्तलाक्षया। सौवर्णेन च संवेष्ट्य पंचगव्येन शोधयेत्।५०। साधयेन्मंत्रराजेन धारयेन्मूर्ध्नि वा भुजे। किं किं न साधयेद्देवि यन्ममापि सुदुर्लभे। कुष्ठरोगी [illegible] च प्रमेही कुक्षिरोगवान्। भगंद
री वातव्याधिश्च क्षयी मृत्युभयार्तः [illegible] वान्।५२। मुच्यते सहसा धृत्वा गुटीमेतां सुदुर्लभां। वंध्या काकवंध्या च मृतवत्सा च कामिनी।५३। धारयेद्गुटिकामेतां वक्षसि स्मयतर्पिता। वंध्या लभेत सुतं कांतं काकवंध्या विपार्वति।
मृतवत्सा बहून्पुत्रान्सुरूपांश्चैव चिरायुषः। रणे गत्वा गुटीं धृत्वा शत्रून्जित्वा लभेत श्रियं।५५। [illegible] सर्वां [illegible] विशेत्। यो धारयेद्भुजे नित्यं त्रैलोक्य वशंकरी।५६। गुटिकां मोह[illegible] कर्षस्तंभनोच्चाट
नेक्षमां। स नवेत्सूर्यसंकाशो महसां महसां निधिः।५७। धनेन धनदो देवि विक्रमेण च शंकरः। श्रिया [illegible] मारामः [illegible] च भार्गवः।५८। गिरा वृहस्पतिर्देवि नयेन भृगुनंदनः। बलेन वायुसंकाशो दयया पुरुषोत्तमः।
धैर्ये श्रीरामेणघटोद्भूतिः कांत्या इंदुसंनिभः। धर्मेण धर्मराजश्च रत्नैर्रत्नाकरोपमः।६०। गांगेयेन [illegible] स्वयं। सिद्ध्या चोमेश्वरः साक्षादानंदेन चिदीश्वरः।६१। किं प्रलापेन वहुना पठेद्वा धारये
च्छिव। प्रणुश्चायः परं दिव्यं सूर्यनामसहस्रकं।६२। सं न वेद्भास्करः साक्षात्परमानंदविग्रहः। स्वतंत्रः सर्वतंत्रेषु [illegible] दिव्याः परं पदं।६३। इदं दिव्यं महात्तत्वं सूर्यनामसहस्रकं। अप्रकाश्यमदातव्यं अवक्तव्यं दुरात्मने। दद्याद्भक्ता
य कुलैलाय वरशिष्याय पार्वति। कर्कशाय कुलीनाय दुर्जनाय च वक्तव्ये।६५। गुरुभक्ति विहीनाय निंदकाय [illegible] पापात्मने। देयं शांताय शिष्याय गुरुभक्तिपराय च।६६। कुलीनाय मुमुक्षाय सूर्यभक्तिरताय च। इदं तत्वं हित
लीनां गोपनीयं स्वयोनिवत्। ।इति श्रीमहादेवीरहस्ये तंत्रे सूर्यनामसहस्रकं समाप्तम्॥ ॥प्रारंभात् पाठ [illegible] मूलनाम प्र॰ १८९। रुविछंदः ३। सर्व १७९। ।जातासंख्या। ।।ॐ नमो भगवते आदित्याय।। ।।

(१)

॥ॐ॥ ॥श्रीविठ्ठलेन नमः॥ ।मनःप्रसादात्सत्त्वसेवां तपसा स्नानकर्मणा। आचांताम्यात्मनः शुद्धिं कृत्वा कर्म समाचरेत्॥१॥ कर्मणा मनसा वाचा यत्नाद्धर्मं समाचरेत्। अस्वर्ग्यं
लोकविद्विष्टं धर्ममप्याचरेन्न तु। यत्कृते दशरात्रिर्वर्षे त्रेतायां हायनेन तु। द्वापरे तच्च मासेन त्वहोरात्रेण तत्कलौ॥२॥ विद्वान्वाप्यथवा विद्वान्कुलीनो वाऽथवा पुनः। प्रियमायुर्मतो व
र्णः प्रजाः पशुवसूनि च। सर्वं संमाननं मर्त्यः सदा चापरोऽलज्जेत्॥४॥ सर्वलक्षणहीनोऽपि समुदाचारवान्नरः। श्रद्दधानोऽनसूयुश्च शतं वर्षाणि जीवति॥५॥ इह नारदीये। हरिभक्तिपरो वापि
हरिध्यानपरोऽपि वा। भ्रष्टो यः स्वाश्रमाचारात्पतितः सोऽभिधीयते॥६॥ वेदो वा हरिभक्तिर्वा भक्तिर्वापि महेश्वरे। आचारात्पतितं मूढं न पुनाति द्विजोत्तम॥७॥ ब्राह्मे मुहूर्ते उत्थाय
चिंतयेदात्मनो हितं। गुरुं विष्णुं नमस्कृत्य मातापित्रोस्तथैव च। रात्रेस्तु पश्चिमो यामो मुहूर्तो ब्राह्म उच्यते। ब्राह्मे मुहूर्ते देवानां पितॄणां च समागमः। जागरस्तत्र कर्तव्यो देवसेमा
ननं हितं॥८॥ प्रत्यूषकाले यो नित्यं कुरुते सर्वदा तु यः। अस्माचिंतं विनाभीयादनर्हः सर्वकर्मसु। [illegible] पादस्तेऽपि णश्यति। ।पाराशरः। ब्रह्मा मुरारिस्त्रिपुरांतकारी भानुः शशी भूमिसुतो बुधश्च गुरुश्च शु
क्रः शनिराहुकेतवः कुर्वंतु सर्वे मम सुप्रभातं॥१॥ भृगुर्वसिष्ठः क्रतुरंगिराश्च मनुः पुलस्त्यः पुलहश्च गौतमः। रैभ्यो मरीचिश्च्यवनश्च दक्षः कुर्वंतु॥२॥ सनत्कुमारश्च सनंदनश्च ~~मनुः पुलस्त्यः पुलहश्च गौतमः~~
रैभ्यो मरीचिः सनातनोऽप्यासुरिपिंगलौ च। सप्तस्वराः सप्तरसातलानि कुर्वंतु॥३॥ पृथ्वी सगंधा सरसास्तथापः स्पर्शी च वायुर्ज्वलितं च तेजः। नभः सशब्दं महता सहैव कुर्वंतु॥४॥ इत्थं प्रभाते परमं प
वित्रं पठेत्स्मरेद्वा शृणुयाच्च तद्वत्। दुःस्वप्ननाशस्त्विह सुप्रभातं भवेच्च नित्यं भगवत्प्रसादात्॥५॥ [illegible] भारतमास्त्रीश्च क्षितिं गां च सरस्वती। ब्राह्मणान्केशवं चैव [illegible] नावसीदति॥६॥ व्यासं विष्णुं ब्राह्मणं
ब्राह्मणं रामं दमं वलिं। सप्तैतान्संस्मरेन्नित्यं दुःस्वप्नं तस्य नश्यति॥७॥ पुण्यश्लोको नलो राजा पुण्यश्लोको युधिष्ठिरः। पुण्यश्लोका च वैदेही पुण्यश्लोको जनार्दनः॥८॥ कर्कोटकस्य नागस्य दमयंत्या नल
स्य च। ऋतुपर्णस्य राजर्षेः कीर्तनं कलिनाशनं। अश्वत्थामा बलिर्व्यासो हनूमांश्च विभीषणः। कृपः परशुरामश्च सप्तैते चिरजीविनः। सप्तैतान्संस्मरेन्नित्यं मार्कंडेयमथाष्टमं। जीवेद्वर्षशतं साग्रमपमृ
त्युविवर्जितः। अहल्या द्रौपदी सीता तारा मंदोदरी तथा। पंचकन्याः स्मरेन्नित्यं महापातकनाशनं। ततो [illegible] मोक्षादिकं पठेच्च। प्रातरग्निमि [illegible] पठेत्। समुद्रवसने देवि पर्वतस्तनमंडले। विष्णुपत्नि न
मस्तुभ्यं पादस्पर्शं क्षमस्व मे। श्रोत्रियं सुभगं गां च अग्निमग्निचितिं तथा। प्रातरुत्थाय यः पश्येदापद्भ्यः स मुच्यते। [illegible] मूत्रपुरीषे तु पूर्वमादाय मृत्तिकां। आददानस्तु वै पश्चात् सचैलो जलमाविशेत्
शुष्कतृणैः काष्ठादिनं मूत्रपुरीषे तु कुर्यात्। पथि भस्मगोव्रजक्षेत्रे जलचितिपर्वतजीर्णदेवालय कुंभीकाराशाद्वलेषु गच्छन् स्थितो मूत्रपुरीषे न कुर्वीत। [illegible] पुनः [illegible] धारयेत्। मोप
नत्को मूत्रपुरीषे न कुर्यात्। शिरः प्रावृत्य अनुदके [illegible] राः न कुर्वीत। मूत्रार्थपात्रे जलं [illegible] कुर्यात्। लिंगे [illegible] एकं करद्वये [illegible] त्रिस मृदः
[illegible] मूत्रे [illegible] एकद्वित्रि [illegible] अपानेषु [illegible] देया। [illegible] मूलमर्दयेत्। गंधलेपक्षयकरं शौचं। [illegible] पादयोः [illegible] चिजवत्। शौ
चे हस्तौ वामपादं शोधयेत्। [illegible] कुर्यात् [illegible] तावन्मृत्तिकां सदा। [illegible] नाभौ [illegible] कार्यं। पात्रा [illegible] कुर्यात्तज्जलं। पश्चात्तीर्थं शोधयेत्

Property of the Rajwade Sanshodhan Mandal Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan

आह्निकं
१

धारणीनकर्तव्यं चुलुकैरेवकर्तव्यं। परकीयजलस्पर्शेरि कृष्णवर्णचिरेतः स्पर्शेपि ३२ मृदा शुद्धिः। केशानां वामथः कार्यं हस्ते नस्पर्शेत् तति प्रक्षालनात् करशुद्धिः। पुरोदक्षिणपृष्ठस्थाः देवपितृऋषयोत्तो वामे गंडूषादि
निक्षेपः। अकोकरणे प्रायश्चित्तं। अत एव तात्र पत्री जलप्रक्षालायामत्र यत्कुर्यात्।। देशकालावस्थाद्रव्यप्रयोजनोपपत्तिं वस्थां ताज्ञात्वा शौचं कुर्यात्। अपवित्रः पवित्रो वा सर्वावस्थां गतोपि वा। यः स्मरेत्पुंडरीका
क्षं स बाह्याभ्यंतरः शुचिः। कफरोमकक्षच्छ्वा चमेत्। शीतेनकेना चामेत्। आतुरश्चोष्णेनापि। पवित्रदेशेऽन्तर्जानूरुदङ्मुखः प्राग्मुखो ब्रह्मतीर्थेनाचमेत्। हृदयप्राप्तिजलं ब्राह्मणश्चमेत्। अंगुलीत्रयेण स्पृशेन्मुखम्। अंगुष्ठ
नासिके। शिखाघ्राणविलद्वये। अनामिकया चक्षुषी श्रोत्रे ३ कनिष्ठिकया नाभिं। ४ तलेन हृदयं ५ सर्वांगुलीभिः शिरः स्कंधौ च। स्कंधौ चोपस्पृशेत्। द्विराचम्य दंतान्शोधयेत्। अंगुष्ठमूले ब्राह्मतीर्थं। कनिष्ठादेशांगुष्ठ
मूलान्मध्ये करस्य च। प्रजापतिपितृब्रह्मदेवतीर्थान्यनुक्रमात्। अस्पाणिपादं शिरश्चाप्युपस्पृशनं कुर्यात्कृत्वा। एवाचिचाक्रिक उपस्पृशेत्। केशवादित्रिभिः पीत्वा ३ चतुर्थेन प्रजेत्करं ४ पंचमेन च षष्ठेन
प्रोक्षयेत्कुंभजे कुमात्। तौ मध्यमेनादिमृजेत् एकवारं तु मंत्रवित्। अष्टमेन तु मंत्रेण शिरः क्षालनचि। धामंसंप्रोक्षयेत् पाणिं मधुना नवमेन च। दक्षिणं दशमेनां घ्रिं वाममेकादशेन वै। मूर्धानं द्वाद
शेनाभ्युपस्पृशेत्। कृष्णत्रयोदशकं संकर्षणायनम इत्यनेनांगुलिमूर्धनि। अंगुष्ठतर्जन्यग्राभ्यां संमृज्य नासिके। सह अनिरुद्धायनमः इति संस्पृशेत् दक्षिदक्षिणे। पुरुषोत्तमाय वामदशां। अधोक्षजनं लिंग
भ्यां अंगुष्ठकनिष्ठाग्राभ्यां श्रोत्रे। नाभिमच्युतमंत्रेण। जनार्दन नमेन हृदयं। उपेंद्र मूर्ध्नि। हरिकृष्णाभ्यां भुजौ। एतिरत्नीमभिराचमनेन सर्वदुःखादिमा मुच्यात्। अग्नस्त्यसंहितायां। केशवनारायण
माधवैः पीत्वा ३ गोविंद विष्णुभ्यां करौ शोधयेत्। मधुसूदनत्रिविक्रमाभ्यां ओष्ठे मृजेत्। वामन भी उन्माजनं। एकेन हस्तौ एकेन पादौ। एकेन मूर्धानं ततः संकर्षणादिभिः अंशस्त नासा सिकर्णौ
क्रमात् हृत्कंठेनेजौ स्पृशेत्। एवमाचमनं कृत्वा साक्षान्नारायणो भवेत्। अन्यत्र रसानि र्दर्शेः ममस्त्वामाते यो द्विजः। सोमपानफलं तस्य भुक्त्वा यज्ञफलं लभेत्।। अकृत्वा पादशौचं तु तिष्ठन्मुक्त शिखोपि वा
विनायज्ञोपवीतेन आचांतोप्यशुचिर्द्विजः।। अपः पाणिनखाग्रेण आचमेद्यस्तु वै द्विजः। सुरापानेन तत्तुल्यमित्येवं मनुरब्रवीत्।। क्षुधोत्वा सुप्त मुक्त्वा सर्गं आक्रंदे क्रोधसंभवे। मार्जारमूषकस्पर्शे प्रहासे
नृतभाषणे। निमित्तेष्वेषु सर्वेषु कर्म कुर्वन्नुपस्पृशेत्।। चांडालान्नजपेहोमे रुद्धाचमेत्। द्विजोत्तमः। स्नात्वा दृष्ट्वा तथैवापि कर्णं वा दक्षिणं स्पृशेत्। ब्रह्मसूत्रे द्विजातीनां दक्षिणे श्रवणे सूत्रपुरोधो ममादित्यौ
देवता मरुतो गंगा तु कामस्याचमनेत्। दक्षले पीजलेवामांघ्रिं बहिराचमेत्।। अर्धवासा जले कुर्यात् नरो न तु जपं। अकवासास्यले कुर्यात्तु तर्पणाचमनं जपं।। जले जलमाद्यो भौ जलमांते द्विरूपस्पृशेत्।। वेदाभ्या
सेपुष्वाशाताः शुद्धा एव तु विप्रुषः।। त्वच्छिः पक्षे मूलपुष्पे सत्तृणकाष्ठमयेषु तथा। सुगंधिभिस्तथा द्रव्यैर्न छिष्टो भवति द्विजः।। सहितांगुलिना तोयं गृहीत्वा पाणिना द्विजः। मुक्त्वांगुष्ठकनिष्ठेतु तेनाचमनं वि
दुर्बुधाः।। मुक्तोदेशभूमिस्थपादो तर्जानुहस्तः प्राङ्मुखश्चोदङ्मुखो वा उपविश्य बद्धशिख बद्धांगुलिना मुक्त्वांगुष्ठकनिष्ठिकेन वामानामारब्धेनस्ताग्रं पिकपवित्रेण दक्षिणे न पाणिना कुड्जलं गृहीत्वा ब्रह्मतीर्थेन केशा
य नमः नारायणाय नमः माधवाय नम इति त्रिराचम्य गोविंदविष्णुभ्यां करौ प्रक्षाल्य मधुसूदनत्रिविक्रमाभ्यां मंगुष्ठमूलेनौष्ठौ संमृज्य वामनश्रीधराभ्यां मुखमुन्मृज्य हृषीकेशेन वामकरं प्रो
क्ष्य पद्मनाभेन पादौ प्रोक्ष्य दामोदरेण मूर्धानं संप्रोक्ष्य। संकर्षणेन संहतमध्यमांगुलित्रयेण स्पृशेत् वा मुखदेशं प्रद्युम्नाभ्यां अंगुष्ठतर्जनीभ्यां नासापुटे संस्पृशेत् अनिरुद्धपुरुषोत्तमाभ्यां अंगुष्ठानामिका
भ्यां चक्षुषी संस्पृशेत्। अधोक्षजनारसिंहाभ्यां श्रोत्रे संस्पृशेत्। अच्युतेन कनिष्ठांगुष्ठाभ्यां नाभिं संस्पृशेत्। जनार्दनेन पाणितलेन हृदयं संस्पृशेत्। उपेंद्रेण शिरः संस्पृशेत्। हरिकृष्णाभ्यां द्विबाहुमूले स्पृशेत्। सर्वत्र च
तुर्थ्यंतैर्मंत्रायोज्याः। नमोतोष्ये। प्रतिमंत्रमुदकस्पर्शः कार्यः।। सर्वेकृद्विजः पुण्याः सौरिरण्यधनस्थिताः। उदुंबरे तु वा कृतिष्ठितं वस्त्रं च त्रियं गुणितः। वेणुना वा प्युषा काष्ठया अर्हमाचमनं जेत्। सूतेन तु प्रवस्रः स्यात्सोभार्ग्य

(5)

(5A)

र्याय ॥ पूर्वादि इंद्राय अग्नये यमाय नैर्ऋतये वरुणाय वायवे सोमाय ईशानाय । इति दशमं १० । ॥ कं खं गं घं ङं नम इति पूर्वस्यां १ चं छं जं झं ञं नम आग्नेय्यां २ टं ठं डं ढं णं नमः दक्षिणस्यां ३ तं थं दं धं नं नमः नैर्ऋत्यां ४ पं फं बं भं मं इति पश्चिमायां । ५ यं रं लं वं
नम वायव्यां । शं षं सं हं नम इति उत्तरस्यां । ळं क्षं नम इति ईशान्यां । इत्येकादशावरणं । पूर्वादि अष्टदिक्षु । गं गणपतये दुं दुर्गायै क्षं क्षेत्रपालाय सं सरस्वत्यै गुं गुरुभ्यो पं परमगुरुभ्यो पं परमेष्टिगुरुभ्यो पं परात्परगुरुभ्यो नमः । इति द्वादशावरणं । ॥ सूर्यो नो दिवस्पा
त्विति धूपं । दिवो दिवसे दीपं दर्शत इति दीपं । हंसः शुचिषदिति नैवेद्यं । आचमनीयं भ मस्ताहरितइतिकरोद्वर्तनं । उत्सूर्यो बृहदर्चींषीति फलं । नमो ब्रह्मणे । श्रियै जात इत्यारात्रिक्यं । हिरण्यरूप इति दक्षिणां । सद्य शिव इत्यनसेति नमस्कार ॥ उपप्लवये तिहू
रु चाहादेशनामनि प्रपुष्पांजलिः ॥ हिरण्यगर्भ इति प्रदक्षिणा । जपाविरूप । तद्विष्णो ब्रह्मजज्ञानं नमः ओं जतवेशति त्रि निर्मत्र्य अर्घ्यं दद्यात् । अग्निमीळे इति नि ऋक् ऋग्वेदस्वरूपिणे सूर्याय अर्घ्यं समर्पयामि । इषे त्वोर्जे त्वा यजुर्वेदस्वरूपिणे ।
सूर्याय अर्घ्यं । अग्न आ याहि वीतये सामवेदस्वरूपिणे सूर्याय अर्घ्यं शन्नोदेवीरभिष्टये । अथर्वणवेदस्वरूपिणे सूर्याय अर्घ्यं । अथ तन्नामभिरर्घ्यदानं कुर्यात् तत्रायं क्रमः । ॥ जलेन पिप्पलेनापि पयसा दध्ना दर्भेण वा तिलयवत् कुपलेनादिकं
कुर्यात् गंधपुष्पादिभिः सह ॥ योऽर्घ्यं ताम्रपात्रेण प्रददाति सहस्रकं । पादमर्धपादं वा कंचनैव तत् चैनेवनिराकृतिः ॥ २ ॥ दद्यादर्घ्यमनं त्रेधा अनुलोमं समापयेत् । ऋक्सूक्तपाठाद्दद्याद्धि प्रतिलोमं पुनः पुनः ॥ ३ ॥ एवमर्घ्यप्रदातव्यं सर्वरोगापनुत्तये । आदौ प्रण
व मुख्यार्थ बीजानि ततः परं ॥ ४ ॥ प्रणवमंत्रमुख्यार्थमंत्रा तेषां वेतथा । षड्बीजानि समुच्चार्य प्रणवेनाप्रमुखेन व । अनेन विधिना ज्ञात्वा अर्घ्यं दद्याद्यथाक्रमं । ॥ अस्यार्थः प्रकारः ॥ ॐकारं पूर्वमुच्चार्य षड्बीजानि ततः परं । मंत्रनाम नमोंते चदद्यादर्घ्यं यि
थाक्रमं । तत्रादौ मुख्यदेवता आवरणदेवता श्च तर्पयित्वा । अर्घ्यं दद्यात् । ॐ ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्रैं ह्रौं ह्रः । ॐ उद्यन्नद्य मित्रमहः ॐ ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्रैं ह्रौं ह्रः । ॐ मित्राय नमः इदमर्घ्यं समर्पयामि । ॐ ह्रांहाद । ॐ आरोहन्नुत्तरां दिवं ॐ ह्रांहाद ॐ रवये नमः इदमर्घ्यं २ ॐ ह्रां
हा ॐ हृद्रोगं मम सूर्य ॐ ह्रांहाद ॐ सूर्याय नमः इदमर्घ्यं ३ । ॐ ह्रांहाद ॐ हरिमाणं च नाशय ॐ ह्रांहाद ॐ भानवे नमः इदमर्घ्यं ४ । ॐ ह्रांहाद ॐ शुकेषु मे हरिमाणं । ॐ ह्रांहाद ॐ खगाय नमः इदमर्घ्यं । ५ । ॐ ह्रांहाद ॐ रोपणाकासु दध्मसि । ॐ ह्रांहाद ॐ पूष्णे नमः इदम
र्घ्यं ६ ॐ ह्रांहाद ॐ अथो हारिद्रवेषु मे ॐ ह्रांहाद ॐ हिरण्यगर्भाय नमः इदम ७ ॐ ह्रांहाद ॐ हरिमाणं निदध्मसि । ॐ ह्रांहाद ॐ मरीचये नमः इदमर्घ्यं ८ ॐ ह्रांहाद ॐ उदगादयमादित्य ॐ ह्रांहाद ॐ आदित्याय नमः इदमर्घ्यं ९ ॐ ह्रांहाद विश्वेन सहसा सह ॐ ह्रांहाद सवि
त्रे नमः इदमर्घ्यं १० ॐ ह्रांहाद ॐ द्विषंतं मह्यं रंधयन् । ॐ ह्रांहाद ॐ अर्काय नमः इदमर्घ्यं ११ ॐ ह्रांहाद ॐ मो अहं द्विषते रधं ॐ ह्रांहाद ॐ भास्कराय नमः इदमर्घ्यं समर्पयामि । १२ । ॥ अथार्धर्चशः ॥ ॐ ह्रांहाद ॐ उद्यन्नद्य मित्रमहः दिवं ॐ ह्रांहाद ॐ मित्र रविभ्यां
नमः । इदमर्घ्यं ॐ ह्रांहाद ॐ हृद्रोगं मम सूर्य नाशय । ॐ ह्रांहाद ॐ सूर्यभानुभ्यां नमः । इदमर्घ्यं २ ॐ ह्रांहाद ॐ शुकेषु मे हरिमाणं रोपणाकासु दध्मसि । ॐ ह्रांहाद ॐ खगपूषभ्यां नमः इदमर्घ्यं ३ ॐ ह्रांहाद ॐ अथो हारिद्रवेषु मे । ध्मसि । ॐ ह्रांहाद हि
रण्यगर्भमरीचिभ्यां नमः इदमर्घ्यं ४ ॐ ह्रांहाद ॐ उदगादयमादित्यो मह्यं ॐ ह्रांहाद ॐ आदित्यसवितृभ्यां नमः इदं ॐ ह्रांहाद ॐ द्विषंतं मह्यं १० रधं । ॐ ह्रांहाद ॐ अर्कभास्कराभ्यां नमः । इदमर्घ्यं । ६ । ॥ अथ त्र्यृचशः ॥ ॐ ह्रांहाद ॐ उद्य
न्नद्य नाशय । ॐ ह्रांहाद ॐ मित्ररविसूर्यभानुभ्यो नमः इदमर्घ्यं १ ॐ ह्रांहाद ॐ शुकेषु मे विदध्मसि । ॐ ह्रांहाद ॐ खगपूषहिरण्यगर्भमरीचिभ्यो नमः । इदमर्घ्यं २ ॐ ह्रांहाद ॐ उदगादयमादित्यो रधं । ॐ ह्रांहाद ॐ आदित्यसवितृअर्कभास्करेभ्यो नमः
इदमर्घ्यं समर्पयामि । ३ । ॥ अथ ऋक्त्रयं सर्वं जपित्वा । ॥ ॐ ह्रांहाद ॐ उद्यन्नद्य मित्रमहः द्विषते रधं ॐ ह्रांहाद ॐ मित्ररविसूर्यभानुखगपूषहिरण्यगर्भमरीच्यादित्यसवित्रर्कभास्करेभ्यो नमः इदमर्घ्यं समर्पयामि । ॐ ह्रांहाद ॐ उद्यन्न
द्य मित्रमहः रधं । ॐ ह्रांहाद ॐ मित्ररविसूर्यभानुखगपूषहिरण्यगर्भमरीच्यादित्यसवित्रर्कभास्करेभ्यो नमः इदमर्घ्यं इत्येकावृत्तिः । ॥ अथ फलश्रुतिः ॥ चतुर्विंशत्यर्घ्यदानैरेकाशः परिकीर्तितः ॥ चतुर्विंशतिसंख्याकैरेकोनं घनार्घ्य
मितः ॥ चतुर्विंशतिलघुभिरेकोऽर्घ्यः परिकीर्तितः ॥ चतुर्विंशैर्वेदार्घ्यैर्महार्घ्यो रोगनाशनः ॥ २ ॥ चतुर्विंशैर्महार्घ्यैस्तु नवेदत्वमर्घ्यसिद्धिदः ॥ कुष्ठरोगो नेत्ररोगस्यः सर्वरोगार्तिनिशमनः ॥ ३ ॥ त्रिदिनं कारयेद्यत्नात् त्रीन् घ्नो नियतेंद्रियः ॥ शिरो रोगात्
यम्मृतेना त्र कार्या । वैकरणा ॥ ४ ॥ अष्टकं सप्तदिनं कार्यं स्थूलो नेत्रपातिनान्यथा । रक्ताक्षतैः पुष्पैर्घृतरक्तचंदनसंयुतैः ॥ ६ ॥ आम्र रक्तकरवीरैश्च जपावंधूकपाटलैः । अन्यैर्नानाविधैः रक्तैः कुसुमैस्तु विचक्षणः ॥ ७ ॥ भास्करात् वोवि नानात्मा दद्यो
दर्घ्यानि मनुधीः ॥ आदशास्तु हस्ते हीमस्त्र यष्टिं शो त्वा दक्षिणा ॥ ८ ॥ त्रीणि शतानि ब्राह्मणान् भोजयेत् अयं यदिनानृण यावत्प्रयुतानि चनावत्योगानोत्र दक्षिणा । प्राणायामं मूलमंत्रेण ततः पूजां कार्येत् । ९ । षडंगन्यासं कृत्वा उपसंहार
मुद्रया विसर्जयेत् । इति तृचाकल्पोक्तप्रयोगः समाप्तः ॥ अथ काम्यानुष्ठान प्रकारः ॥ अर्घ्यदाने कृते विप्रो द्वादशसंख्यकाः । आदित्यहृदयजपः ॥ आस्य स्यपदर्शिण । सूर्यनमस्कारः । सौरसूक्तजपः । सेतरागतिजपः । रूद्राभिषेकः । नित्यं ते नेत्र
त्वमूलावली कृते कोपपाठेकार्या यथाशक्ति दाववृद्धिः । ॥ शूकलता । शुष्ककजानि । तांबूल धूप दीप पुष्पाणि अक्षताः ॥ वस्त्रं आसनानि । प्रतिकृति जलं कुल्याणि च । तथैवार्घ्यपात्रालिकृत्वित्र ॥ रक्तचंदनं चंदनं पुष्पाणि आर्कतात्रत्पाय
सभोजनं ॥ कल्पितम् ॥ इति तृचाकल्पविधिः ॥ अवृत्तिरेषा प्रक्षेपाश्चतुर्विंशति सदा स्मृतो । तावती निरिहैको न्यासावृद्धिः स्वैर्लघुभिर्वेत्युक्तावद्भिरवलघुभिरेकोऽर्घ्यः स्यादूनसंशयं । ॥ तावद्भिर्घ्यैरेकोन महार्घ्यः परिकीर्तितः ॥ २ ॥ आवृत्तिरे ॥ सं
५७६ । लघ्वर्घ्यः । ९६ । अर्घ्यत्रय । ७६ । महार्घ्यः । १०० । आवाहनी स्थापनी २ सन्निधानी २ संनिरोधिनी । धेनुमुद्राकरणी ४ प्रार्थनी । ६ । ॥ इत्यर्घ्य दानपद्धतिः समाप्तः ॥ २ ॥ ॥ श्री तेन जयराम अकृत पर ० वडे अस्मत् ॥

१

(८)

॥९८०॥ ॥श्रीमते रामचंद्राय नमः॥ ।अथ तच्चाविधानं कथ्यते।उद्यन्नद्येति मंत्रोयं सर्वपापप्रणाशनं।रोगघ्नं च विषघ्नं च भुक्तिमुक्तिफलप्रदं।१।कदेवेन पुरा दत्तं गुह्यं परमसिद्धिदं।पुत्रस्य रोगनाशाय स्वातो लोकहिताय च।२
तेन चाराधितो देवस्तत्वामं त्रेण भास्करः।अनेनैव विधानेन न्यासपूर्वक्रमेणतु।३।हस्तयोर्हृदये मूर्द्धि पादे नाभौ मनुत्तमः।चक्षुषोः कवचं चास्या पादस्यादिपदेन्यसेत्।४।एवं यः कुरुते न्यासं संप्राप्ते तु हृदि स्थिता।सर्वलोकविनिर्मुक्तः
सर्वोपद्रववर्जितः।५।दृढा तिपरमां सिद्धिं मनसा भाषितं फलं।६।प्रोक्तये सर्वसिद्धीनां नत्वा मंत्रो प्रकाशमतः।६।उद्यन्नद्येति तु चा मंत्रस्य कण्वपुत्रः प्रस्कण्वऋषिः त्रिष्टुप् छंदः मुखे।सर्वरोगापहर्ता जगदात्मा सूर्यनारायणो देव
ता हृदये श्रीबीजं नाभौ।ह्रीं कीलकं आधारे।सर्वकार्यार्थसिद्ध्यर्थं श्रीसूर्यनारायणप्रीत्यर्थं सर्वरोगनिराकरणार्थं श्रीसूर्यार्घ्यदाने विनियोगः।अथांगुलिन्यासः।ॐ ह्रां उद्यन्नद्य दिवो अंगुष्ठाः।हृदये।ॐ ह्रीं हृद्रोगं मम सूर्य तर्जनि
शिरसि।ॐ ह्रूं शुकेषु मे सुदध्मसि मध्य शिखायां।ॐ ह्रैं अथो हारि निदध्मसि।अनामि कवचं।ॐ ह्रौं उदगात् मह।कनिष्ठि नेत्रत्र।ॐ ह्रः द्विषंतं मह्यं रधं।करतल अस्त्राय।इत्यंगुलिहृदादिन्यासः।अथ नामन्यासः।ॐ उद्यन्न
द्य मित्रमहः।दक्षिणहस्ते मां मित्रो रक्षतु।ॐ आरोहन्नुत्तरां दिवं ~~[illegible]~~ वामहस्ते मां रविरक्षतु।ॐ हृद्रोगं मम सूर्य हृदये मां सूर्यो रक्षतु।ॐ हरिमाणं च नाशय भानुर्मां मूर्द्धि रक्षतु।ॐ शुकेषु मे खगो
मां दक्षिणपादे।ॐ रोपणा सु दधामां वामपादे।ॐ अथो हारि द्रवेषु नो काजो।ॐ हरिमाणं निदध्मसि [illegible] मां मुखे जिह्वायां।ॐ उदगादयमादित्यः आदित्यो मां दक्षिणनेत्रे।ॐ विश्वेन सहसा सविता मां वामनेत्रे।ॐ द्विषंतं मह्यं अर्को
मां ललाटे मलि।ॐ मो अहं भास्करो मां द्विषेष्टेनेनाश्वत्थेण रक्षतु।इति नामन्यासः।न्यासेन विहिते कर्म [illegible] सा।न्यासेन न हितं कर्म न वलिं हि प्रदामकं।।अथ देहांगन्यासः।शिखायां भास्कराय ललाटे।सूर्याय भ्रुवो
र्मध्ये।आदित्याय चक्षुषी [illegible] मुखे।रवये कंठे।भानवे स्तनयोः।तिमिरनाशिने नाभौ।[illegible] उग्ररूपाय अपाने।तेजोरूपाय पादयोः [illegible]।इति देहांगन्यासः।।अथ ध्यानं।रक्ताब्जयुग्मा
भयदानहस्तं केयूरहारांगदकुंडलाढ्यं।माणिक्यमौलिं दिननाथमीडे बंधूककांतिं विलसत्त्रिनेत्रं।१।र[illegible] कसिंधुं भानुं मम तत्र गता [illegible] पंकजोमि।पद्यद्वयाभयवरान्दधतं कराब्जैर्माणिक्यमौलिमरुणांग
रुचिं त्रिनेत्रं।२।ध्येयः सदा सवितृमंडलमध्यवर्ती नारायणः सरसिजासनसंनिविष्टः।केयूरवान्मकरकुंडलवान् किरीटी हारी हिरण्मयवपुर्धृतशंखचक्रः।३।इति ध्यानं।मंडलदेवतास्थापनं।पूर्वपत्रे लिखेत् सूर्यमात्रेयकं तु र
विं न्यसेत्।याम्यां चैव विवस्वंतं नैर्ऋत्यां तु भगं न्यसेत्।वारुण्यां वरुणं विद्याद्वायव्यां मित्रमेव च।आदित्य[illegible] शाम्यां विष्णुमेव च मध्ये तु भास्करं न्यस्य क्रमेणैव समर्चयेत्।।मुद्राः प्रदर्शयेत्।।आवाहन स्थापने स
न्निधानं संमुखीकरणं अवगाहनं अवगुंठनं अमृतीकरणं।।धेनुकुंभ तथा पद्म गालिनी गरुडस्तथा।[illegible] यांच अंगुल्या श्यामुद्रिकाः।।अथ ध्यानं आदित्यं च सहस्रांशुं प्रभावेच्च मुकुंदं।लोकसूर्यं तमघ्नेशु सर्व
मावाहयाम्यहं।आकृष्णेन रजसा इत्यावाहनं।नमः सवित्रे आसनं।सविता पश्चात्तादिति पाद्यं।[illegible] सूर्यस[illegible] अर्घ्यं।नमो मित्रस्येत्याचमनीयं।पंचामृतेनास्मिन्निति पंचामृतं।विश्वतश्चक्षुरिति शुद्धोदक स्नानं।पु
रुषसूक्तेन स्नानं।वाजमहानिति वस्त्रं।चित्रं देवानामिति यज्ञोपवीतं।इदं मित्रमिति गंधं।हंसत्त्वे नियान मिलदेहेतं।उदुत्यमिति पुष्पं।आवरण देवताः पूजयेत्।तत्राद्यं क्रमः पूर्वाद्यष्टदिक्षु।।दीप्तायै नमः सूक्ष्मायै जयायै भद्रायै वि
भूत्यै विमलायै अमोघायै विद्युतायै मध्ये।श्रियै नमः।इति प्रथमावरणं।।सूर्यादि क्रमेण।मार्तंडाय भानवे आदित्याय हंसाय सूर्याय दिवाकराय तपनाय भास्कराय इति द्वितीयं।२।।पूर्वाद्यष्टदिक्षु
आदित्याय सवित्रे सूर्याय खगाय पूष्णे गभस्तिने मार्तंडाय [illegible] इति तृतीयं।।पूर्वादि।सोमाय भौमाय बुधाय बृहस्पतये शुक्राय शनैश्चराय राहवे केतवे मंडलमध्ये आदित्याय इति चतुर्थं।पुनः पूर्वादि
श्रियै सूर्याय रवये विवस्वते भगाय कालाय मित्राय आदित्य मध्ये।विष्णवे।इति पंचमं।पुनः पूर्वादि।आराध्यासनाय कपिलासनाय सारस्वताय [illegible] सनाय अरुणासनाय कपिलाय [illegible] विधात्रे नमः।इति षष्ठं
अथो नंतरं।पूर्वादिद्वादशदेवताः।पूजयेत्।अरुणाय१सूर्याय२वेदांगाय३भानवे४इंद्राय५गभस्तये६यमाय७सुवर्णाय८रेतसे९दिवाकराय१०मित्राय११विष्णवे१२मध्येमासाधिपाय।।इति सप्तमं।७।पुनः पूर्वादिद्वादशदेव
ताः।मित्राय१रवये२सूर्याय३भानवे४खगाय५पूष्णे६हिरण्यगर्भाय७मरीचये८आदित्याय९सवित्रे१०अर्काय११भास्कराय१२इत्यष्टमं।सूर्याय आदित्याय तमोघ्ने [illegible] रवये भानवे तिमिरनाशिने जातवेदसे उग्ररूपाय
तेजोरूपाय सूक्ष्माय स्थूलाय त्र्यम्बकमूर्तये।इति नवमं।पूर्वादिद्वादशदेवताः।आदित्याय दिवाकराय भास्कराय प्रभाकराय सहस्रांशवे त्रैलोक्यलोचनाय हरिदश्वाय दिवाकराय दिनकराय द्वादशात्मकाय त्रिमूर्तये म

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com